

TALLINNA PÕLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 37 (922)

Reedel, 1. detsembril 1978

XXX aastakäik

KOMSOMOLIKOMITEES

Komsomolikomitee järjekordne istung toimus 27. novembril.

* ÜLKNÜ ridadesse võeti vastu TI-51 üliõpilane TOOMAS KONT.

* Päevakorra teise punktina oli arutlusel ühiselamute majanõukogude töö. Arutati mitmeid elulisi probleeme: vajakajäämisi on mõõbliiga varustamises, re-

mondi tegemises, vaba aja veetmise võimaluste pakkumisel, sportimisvõimaluste leidmisel jm. Majanõukogude esimeesteks kinnitati Jaak Ploom (I ü/e), Vjatšeslav Rabitšev (II ü/e) ja Tõnu Mandel (III ü/e). Komitee otsustas jätkata tööd tudengites isikliku vastutuse kasvatamisel, kriitilisemalt suhtuda ühiselu normide rikkujatesse, parandada näitlikku agitatsiooni, leida võimalused «Eva» ja «Piko» klubide kasutamiseks ja sportimiseks, ja teha seda kõike tihedas koostöös majanõukogudega.

* Komsomolikomitee talvine seminarilaager toimub 15.–17. detsembril Pillalpalus. Organiseerijate eesotsas on Aivi Luks.

* Istungi viimaseks päevakorrapunktiks oli personaalküsimuse arutamine. Välja olid kutsutud AJ-17 ja AJ-57 rühmakol-

mikud. Küsimus oli selles, et 18. novembril toimus «Eva»-klubis kolmanda kursuse tudengite poolt organiseeritud tudengilöömise-pidu. Üritus iseenesest on tore, kuid teades «Eva»- ja «Piko»-klubi sisekorraeskirju, poleks tohtinud järgmisel hommikul ühiselamu komandandile ja haldusprorektori asetäitjale sm. Kuusele avaneda järgmist pilti: kõikjal alkoholipudelid, mahakistud kardinaad, äärmiselt must ja räpane ruum ise. Komitee kuulab ära AJ-17 rühmakolmiku seletused, millest selgus, et rühma oli tutvustatud kehtivate eeskirjadega ning hoiatatud korrariikumiste eest. Selgus ka, et õhtu lõpu poole oli «Evasse» tulnud võõraid.

AJ-57 rühmakolmik väitis, et klubi uksele oli valve olemas, kuid see nõrgenes, kui osalejad

hakkasid tasapisi lahkuma. Rühma komsorgi arvates nende rühmaliikmed alkoholi kaasa ei võtnud ning ka kardinade kohta ei osanud ta midagi vastata.

Komitee arutas juhtunut põhjalikult ning karistas õpperühma AJ-57 komsorgi M. Zablovskit noomitusega arvestuskaardile kandmisega, D. Demenštšenokit (rühmavanem) ja L. Klepikovi (a/ü organisaator) valju noomitusega jämeda distsipliinrikkumise eest.

Üliõpilasklubi otsusega ei võimaldata tervel A-teaduskonnal selle õppeaasta vältel kasutada «Evat» ja «Pikot» ning Taidlajate Maja teaduskonna ürituste läbiviimiseks. Niisugust karistust hakatakse rakendada ka edaspidi ja kõikide teaduskondade puhul.

MARKSISMI-LENINISMI ÜLIKOOLIS

peeti 29. novembril I kursusele järgmised loengud. Dots. K. Hallik: «Isiksuse igakülgne arendamine kui kommunismi ehitamise üks peamisi tingimusi»; dots. V. Arhangel'ski: «Oppejõu ja kommunistliku noorsooühingu organisatsioonide koostööst üliõpilaste ühiskondlik-politilise aktiivsuse arendamisel».

II kursusele oli seminar teemal «V. I. Lenini teos «Pahempoolsuse» lastehaigus kommunismis» ja kaasaegne kommunistlik liikumine». Juhendasid dots.-d R. Lumi, B. Tamm.

INTERKLUBI

pidas eile õhtul «Evas» ühise ürituse RSK-ga.

ÜLIÕPILASED – UAS «INTURIST» GHIDID

kohtusid eile. Esitati aruanne tehtud tööst, toimusid valimised, olid pildid ja diapostiidid, võeti vastu uus tööplaan ja tehti muudki huvitavat.

OPPEJÕUD, TEENISTUJAD JA A/Ü AKTIIVISTID!

Reedel, 8. detsembril on peamaja sööklaas aktiivõhtu. Registreerida III-104 Eda Nurga juures.

SPORDIKLUBI XIX KONVERENTS

oli neljapäeval, 30. novembril.

«ATHEOSE» ÜRITUS

on järjekordselt kavas täna õhtul kell 19 «Pikos». India usundid, muuljed, pildid. V. Kirs ja P. Keider. Tordiviktorin.

KORVPALLIKOHTUMISED

Moskva Baumani nimelise Kõrgema Tehnikakooli ja TPI võistkondade vahel viidi läbi Spordihoones 25. ja 26. novembril.

TALLINNA ALPINISTIDE KLUBI

võtab vastu uusi liikmeid. Kel vanust vähemalt 16 ja kes soovib saada julgeks, tugevaks ja sitkeks, on oodatud igal kolmapäeval kell 19 alpinistide klubiisse Narva mnt. 38. Õppused toimuvad nii eesti kui vene keeles.

SOOVIME ÕNNE

22. novembril 1948 ilmus meie vabariigis esimene üliõpilasteleht – kõrgkooliajalehe «Tartu Riiklik Ülikool» esimene number.

Õnnitleme kolleegide kolmekümneseks saamise puhul ja soovime jätkuvat noorust, energiat, fantaasiat, mõtteerksust, loomingut, vaimuvärskust ja kõike muudki, mida ajakirjanikutöös vajab.

TP TOIMETUS

E-teaduskonnalt põllumajandusele

Igasuguseid põllupilte, küll kastide, ämbrite ja traktoritega, küll tööhoogsete kartuli- ja porgandivõtjatega oleme sel sügisel avaldanud enam kui üks korra. Olgu seekordne (ilmselt viimane) sügisemeenutus teiselaadne: tõestus selle kohta, et mitte kõik tüdrukud ei karda hiiri. PEETER RAUKASE foto

Partei agrarpoliitikas on tähtis osa kapitaalehitusel. Nagu märgitakse NLKP KK 1978. a. juulipleenumi otsustes, tuleb kapitaalehitust maal tunduvalt hoogsamini arendada. Pleenumil seati ka kõrgkoolidele konkreetseid ülesanded, mis vajavad tähtmist.

Vabariigi põllumajandusehitusega tegelevate projekteerimis- ja ehitus-montaažorganisatsioonidel on ammused tihedad sidemed TPI ja selle ehitusteaduskonnaga.

Juulipleenumi materjalides on palju tähelepanu pööratud suur-

farmide ehitamisele. Akadeemik L. Jürgensoni tööd farmihoonete ehitusfüüsika alal on leidnud rakendamist nii koduvabariigis kui ka väljaspool. Akadeemik L. Jürgensoni juhendamisel on 4 ehitusteaduskonna õppejõudu ja teadurit kaitsnud nimetatud teemal väitekirja (L. Joorits, V. Kompus, V. Kikas ja O. Kaera). Nende töödega lükatil ümber mitmed väärsuskohad põllumajanduslike hoonete ehitamisel ja projekteerimisel. Oige mikrokliima loomine on võimaldanud saada laudloomadelt tunduvalt lisatoodangut. Nii on

ainult sigalate mikrokliima parandamine võimaldanud saada ENSV-s ligi 5000 tonni lisatoodangut aastas.

Ehituskonstruksioonide kateeder eesotsas professor V. Kuibachiga on lahendanud mitmed põllumajandusele vajalikud probleemid ja teenindanud projekteerimis- ja ehitusorganisatsioonide konsultatsioonide ning ekspertiisidega. EKE süsteemi ehitusmaterjalide tehastes on saavutatud autoklaavide tööea pikenedamine. Koostöös projekteerimisinstiituidiga «EKE Projekt» uuritakse puitkookorikuid ja liimitud konstruktsioone.

Ehitusmaterjalide kateedri ja TUL töötajad professor V. Kikase juhendamisel on välja töötanud põlevkivituhkklendtuha fraktsioonidena kasutamise meetluse ja selle tehnoloogilised alused: Selle tulemusena osutus võimalikuks tarvitada jäämfraktsiooni põldude lupjamiseks, mis on saagikust tunduvalt suurendanud. Käesoleval ajal uurivad õppejõud ja teadurid betoonide püsivusküsimusi põllumajandusehitustes. Tõetatakse välja nii tavalisest portlandtsemendist kui ka põlevkivituhk-portlandtsemendist valmistatud betoonide koostisi, mis sobiksid agressiivsele keskkonnale.

Sanitaartehnika kateeder ja TUL on lahendanud rea tähtsaid põllumajandustootmisega seotud probleeme. Keskkonnakaitse huvides on evitatud kanalatsioonide väikepuhastid maaasulades ja farmides, s. h. fosfori eemaldamise seadmed (dots. H. Mölder). On koostatud väitekirja tähtsusetaste heitvete utiliseerimiseks loomasöödadaks. Koostöös keemiateaduskonnaga (dotsendid H. Mölder ja L. Pikkov) on forellikasvatuse juurutatud suletud veetsükkel. On tehtud töid kanalite ventilatsioonireorganiseerimiseks.

Juulipleenum püstitas ülesande laiendada põllumajandusliku kallakuga ehitusspetsialistide ettevalmistamist. TPI ei ole seni sellise profiiliga spetsialistide ette valmistanud. Küll on püütud olukorda parandada diplomiprojektide temaatika ja tööstuspraktikabaaside valikuga. Keskmiselt 43% üliõpilastest on olnud praktiliselt põllumajanduslike ehitusorganisatsioonil-

des või põllumajanduse objektidel. 1970...1978. aastatel on nendel ehitustel töötatud ca 60 000 inimpäeva. Ka EÜE tegevus tugineb suuresti ehitusteaduskonnal, sest malevarühmade meistrite enamus on pärit ehitusteaduskonnast. Diplomiprojektidest on põllumajandusehitusega seotud igal aastal 15...20%, neis on laialt käsitletud liimitud puitkonstruktsioonid, mis on maaehituses väga perspektiivsed.

Ehitusteaduskond on suunanud ENSV Põllumajanduse Ministeeriumi käsutusse spetsialistide järgmiselt:

1972 — 9, 1973 — 9, 1974 — 17, 1976 — 18, 1977 — 13, 1978 — 24, seejuures igal aastal 2...4 inseneri üle plaani.

Käesoleval sügisel töötasid ehitusteaduskonna üliõpilased, õppejõud ja teenistujad kolhoosides ja sovhoosides välja kokku 11 980 inimpäeva. TPI seftus-aluses Martna sovhoosis töötas 17. juulist kuni 1. oktoobrini pidevalt 5-liikmeline ehitajate brigaad.

See aga ei tähenda, et ehitusteaduskonna võimalused põllumajandusehituse abistamiseks oleksid ammendatud.

Suuremat tähelepanu tuleb pöörata põllumajandusliku kallakuga ehitusspetsialistide väljalaskmisele. Ilmselt on otstarbekas õpetada ühele tsiviilehituse rühmale põhjalikumalt põllumajandusehituse probleeme. Senisest laiemalt tuleks käsitleda maaehituse probleeme õppetöös ja kursuseprojektides.

Põllumajanduse edasiseks abistamiseks vajab ehituskonstruksioonide kateeder eksperimentaalset tootmisbaasi. Koos sellega tuleks järgmisel viis aastakul välja ehitada põllumajandusega tihedalt seotud toiduainetehnoloogia ja teede ning liikluse tööstusharu laborid.

Juulipleenumi materjalid arutati läbi teaduskonna parteikoosolekul ja teoreetilisel seminaril ENSV Põllumajanduse Ministeeriumi Kapitaalehituse Valitsuse juhataja Endel Kraavingu osavõtul.

E-teaduskonna dekaan
LEMBIT JOORITS
E-teaduskonna parteibüroo sekretär
VLADIMIR SEGERKRANTZ

Miks see rühm meist ees on?

«Sotsialistlik võistlus? Kas meie rühm ka võistleb? 86,3 punkti? Mille eest? Miks see rühm meie omast ees on?»

Võib arvata, et sotsialistliku võistluse kokkuvõtteid kuuldes tudengite seas selliseid küsimusi tekib. Järgnev jutt püüabki neile vastata ning nõu anda, kuidas oma rühma punktisummat järgmistele kokkuvõtte tegemiseks suuremaks paitsutada ja kohta paremustabelis kõrgemale tõsta.

Kõigepealt oleks vist tarvis lühidalt refereerida TPI õpperühmade vahelise sotsialistliku võistluse juhendit. Võistlevad kõik õpperühmad peale V kursuse. Võistlusi on tegelikult 12: omavahel võistlevad ühe teaduskonna I—II kursuse ja III—IV kursuse rühmad. Õpperühma tööd hinnatakse viie näitaja abil, millest igaüks omab kindlaksmääratud kaalu (suhtelist tähtsust). Need näitajad ja nende kaalud selgitati TPI-s kogutud eksperthinnangute teel. Sõelale jäid: õppeedukus (kaal

45), õppeistsipliin (kaal 20) ühiskondlik aktiivsus (kaal 15), teaduslik töö (kaal 15), sport (kaal 5).

Õppeedukuse näitaja annab rühma keskmine hinne viimasel sessioonil, õppeistsipliini rühma ühe üliõpilase kohta põhjuse ta puudunud tundide arv. Rühma ühiskondlikku aktiivsust näitab pidevate ühiskondlike ülesannete hulk üliõpilase kohta. Arvesse tuleb ka osalemine taidluses ja klubides. Igal üliõpilasel läheb kirja ainult kuni kaks «ametit». Teadusliku töö punktid arvestatakse samuti: esinemised konkurssidel, konverentsidel. Lisapunkte annab esinemise edukus, igalt tudengilt kõige enam kolm punkti. Rühma edukust spordis näitab tema koht teaduskonnasisel spartakiaadil.

Nagu näha, omab iga näitaja teistest erinevat sisu ja sellel kujul saadud tulemused omavahel võrreldavad ega summeeritavad ei ole. Lahenduseks on näitajate ühismõeldamine

skaaladele nullist kuni C₁-ni, kus C₁ on eespool vaadeldud näitajate suhteline kaal. Nii saab omavahel võistlevatest rühmadest antud näitaja osas parimat tulemust omav rühm C₁ punkti, halvimat tulemust näidaku 0 punkti ja kõik ülejäänud punkte selles vahemikus, olenevalt näidatud tulemustest. Kui kõigi viie näitaja osas võistlevate rühmade tulemused on ühismõeldustatud, tuleb rühma poolt saadud punktid summeerida. Järelikult võib rühm saada kokkuvõttes punkte vahemikus 0 (kui rühm oli iga näitaja järgi nõrgim) kuni 100 (kui rühm oli iga näitaja järgi parim). Selline arvestus toimub iga semestri järel ja kujutab endast vahelokkuvõtet. Õppeaasta lõppkokkuvõtte tegemisel summeeritakse rühma poolt sügis- ja kevadsemestril kogutud punktid. Tuleb märkida, et saadud ühismõeldustatud punktid näitavad ainult võistlejate suhtelist paremust võistlusest osavõtnute piires. Liiga palju in-

formatsiooni ei tasu neist arvudest otsida. Omavahel pole kõrvutatavad erinevates gruppides võistelnud õpperühmade punktid. Ühe rühma punktisumma kasv võrreldes eelmise semestriga ei pruugi tähendada rühma tööd paranemist, vaid võib näidata mõne teise rühma allakäiku. Saadud punktid näitavad seisu antud ajal ja antud võistlejate hulgas.

Võidakse küsida, kas on vajalik selline justkui kunstlikult keeruliseks aetud arvutus, mis igal rühmal ei võimalda otseselt näha, kust tema poolt saadud punktid on saadud. Seni on vajalik, sest paremat meetodit pole veel keegi välja pakkunud. Praegune aga võimaldab siiski objektiivselt võrrelda viit väga erineva sisuga suurust. Kokkuvõtte tegemine arvutit ei kujuta endast erilist probleemi. Aega võtab peamiselt andmete sisestamine arvutisse. Paarikümne rühma tulemuste väljaarvutamiseks kulub masinal kümmekond sekundit,

pärast seda lööb printer kohe välja vajaliku arvu eksemplare tulemuste tabelist. Kes aga soovib oma rühma poolt saadud punktide arvu kontrollida, võib komsomollikomiteest vastavast juhendit leida täpse valemiga, mille järgi arvutamine nõuab vaid nelja aritmeetilise tehte tundmist. Tudengkonnas mitte enam haruldased taskuarvutid lihtsustavad seda tööd veelgi.

Nii palju siis sotsialistliku võistluse korraldamisest. Vaatame, mida õpetlikku võib välja lugeda eelmise õppeaasta võistluse tulemustest.

Kõigepealt kaks nõuannet, mille tähtsuset pole edukas esinemine sotsialistlikus võistluses mõeldav:

♦ Kui rühmalt nõutakse andmeid kokkuvõtte tegemiseks, tuleb need ka esitada õigel ajal.

♦ Tagada rühmas eksamisesioonil kõrge keskmine hinne.

(Järg 4. lk.)

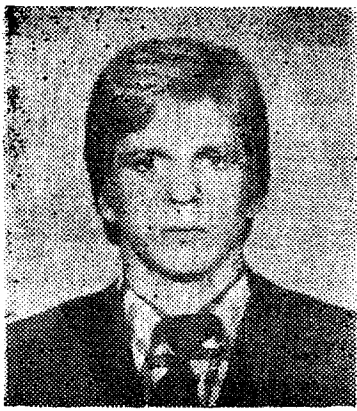
TUTVUSTAME

KOMSOMOLJUHT

AIVAR KOPLIMETS

Ligi kuu aega tagasi toimusid kõrgis teaduskonnades komsomolibüroode aruandlus-valimis-konverentsid. Nii toimus ka mehaanikateaduskonna konverents 27. oktoobril. Võrreldes eelmise aastaga viidi see läbi paremini ja organiseeritumalt. Märatavalt rohkem oli delegaate. Nagu varemadel kordadel valiti uus teaduskonna büroo, sel aastal arvukaim, 19-liikmeline. Büroo koosseisus on rida sektoreid: õppe-, org., kultuur-, massiliste ürituste, olme- jmt. Kõikide nende sektorite tööd asusid korraldama komitee liikmed eelmistest aastatest ja nende uued abilised nooremalt kursuselt.

Seoses teaduskonna endise komsomolisekretäri Rein Komposti jõudmisega V kursusele asus sekretäri kohuseid täitma tema senine asetäitja Aivar Koplimeets. Ta õpib kolmandal kursusel toiduainete tööstuse masinate erialal. Kõik neli senist semestrit on Aivar aktiivselt osavõtnud büroo tegevusest, juhendanud õppeosakonda, olnud komsorgi asetäitja omal kursusel,

täitnud mitmeid ühekordseid ülesandeid ja korraldanud teaduskonna ühiseid ettevõtmisi. Juba esimesel kursusel paistis ta silma aktiivse ja talpliku organisatorina. Seepärast valiti ta uuele vastutusrikkale kohale üksmeelselt. Ka õppimises ja ühiskondlikus tegevuses oma õpperühmas on Aivar alati olnud esirinnas. Kahel semestril on ta pälvinud kõrgendatud stipendiumi. Ning kõigele lisaks veelkord töö komitees laua taga, dekanaadis, stipendimisjonis. Soovime uuele sekretäri-le jõudu ja pealehakkamist. Ootame uusi põnevaid üritusi ja ettevõtmisi.

URMAS SANNIK
MT-51

OLÜMPIAMÄNGUD ja TPI

15. novembril toimus auals loeng-vestlus «Tallinn-80». Üritusest, mille organiseerisid a/ü. komitee ja ELKNÜ TPI Komitee, võtsid osa meie instituudi kõikide rühmade esindajad. Esinema olid kutsutud sm. Mark Riikliku Olümpiakomitee Tallinna Valitsusest ja haldusprorektor Harri Eesmaa.

Sm. Mark peatus pikemalt olümpiakomitee ja selle erinevatel aspektidel, mis seotud poliitikaga, majandusega ja ideoloogiaga, samuti spordi osatähtsusest rahvusvahelises rahulikkumises.

Seoses olümpiamängudega lastakse Nõukogude Liidus välja rida postkaarte, marke ja münte. Viimased hõbedast, kullast ja plaatinast jm. metallidest. Muudugi on taolised mündid harukordsed ja nende järele on väga suur nõudmine nii meil kui raja taga. Väärib märkimist, et esmakordselt Nõukogude Liidu ajaloos lastakse välja münt, millel on kujutatud liiduvabariigi pealinna siluett — Tallinn.

Olümpiaregatt Tallinnas on ajavahemikul 20.—30. juuli 1980. Sportlased, samuti ka mõningad teised olümpiaga seotud tegelased (ajakirjanikud, reporterid, kohtunikud jt.) saabuvad Tallinna juba juunikuu lõpus.

Üldse sõidab lisaks sportlastele ja asjaosalistele olümpiaele 10 000 turisti meilt ja välismaalt. Samal ajal toimuvad Tallinnas ka rahvatantsupidustused. Arvatakse, et kokku sõidab olümpiamängude ajaks linna 25—30 tuhat inimest. Sellise hulga külaliste majutamine eeldab kõigi olemasolevate võimaluste mobiliseerimist: hotellid, motellid, ühiselamud jne. Külaliste majutamiseks kasutatakse ka meie ühiselamuid, kuhu planeeritakse paigutada 1600 sportlast ja turisti.

Ühiselamutoad kohaldatakse 2—3 kohalisteks ja varustatakse uue mööbliga. Korda tehakse ka puhkeruumid. Kapitalremonti teostatakse 437 000 rbl. eest. Tõid teostab TPI ehitusjaoskond, suvel abistab ka EÜE.

Kõigest eelnevast tulenevalt muudetakse elamistingimused ühiselamutes paremaks ja tahaks loota, et tudengid ise suhtuksid sellesse teadlikult ja aitaksid omalt poolt igati kaasa. Seda mitte ainult ühiselamute osas, vaid ka olümpiast teenindava personalina. Selleks on avarad võimalused. Kõikides ühiselamutesse luuakse teenindusbürood, avatakse ajakirjandajalehtede müügipunktid, teostatakse pisteenuseid, organiseeritakse

suveniiride müük. KÜ ja LR eriala üliõpilased leiavad rakendamist erialasel tööl. Lisaks oodatakse üliõpilaskonnalt hulgaliselt giide, kes valdaksid soome, inglise, prantsuse, saksa, hispaania jt. keeli. Kel jätkub soovi ja tahtmist võtta osa olümpiakomiteest, võib pöörduda Olümpiakomitee poole.

Seoses olümpiaaga muutuvad kindlasti ka 1979/80. õ.-a. õppeplaanid. Õppetöö ja diplomilikes kaitsmine lõpetatakse tavaliselt 2—4 nädalat varem. Samuti muuduvad suvised õppepraktika tähtajad. Praktika Tallinnas, kui see ei ole seotud olümpiaaga, toimub kahes osas, enne ja pärast olümpiat. Muutuvad tähtajad ka praktikate osas nii Nõukogude Liidus kui sotsialistlikes vennasriikides. Sõjaväe-laager toimub vastavalt õppeprogrammide sõjalise kateedris, s.o. nii nagu alati.

Täpsemad muutused, mis toimuvad TPI elus ja on seotud olümpiamängudega, leiavad kindlasti kajastamist, ka TP veergudel.

A/ü.-komitee aseesimees
TOOMAS SAAL

ELKNÜ TPI Komitee
sektorijuhataja AIVI LUKS

LÄHEKS KÜLL! AGA

Küüri küll, moonisaia hüvitades, hambad mäletamas ragisevaid matkakuivikuid, rattame viimast korda Volovetsi juba nii tuttavat vertikaaltänavat pidi mäike. Kohe samas ongi raudteejaam, ning rongini pole enam palju jäänud. Otse teisel pool jaama särab päikeses seesama mägi, mis sai 13 päeva eest meie Karpaaide-matka alguseks. Nii kutsuvast, et kerkib mõte: kui lähiks õige «uuele ringile»... Kergeks muutunud kütid, katkised bahillid ja vaheaja lõpu näitav kalender toovad mõtte küll realsusse tagasi, aga päikese ja lume võlu võita on raske. Läheks, läheks küll... kui seekord päikest jätkuks!

Ei saa öelda, et Karpaadid meid eriti soosisid. Oli mäestikku see nagu, mida meie kogesime, tüüpiline, või on siin talvel oodata keskelt läbi paremat või halvemat — raske öelda. Tipi talimatkatate jaoks on see piirkond jäänud senini peaaegu et valgeks laiguks matkakaardil. Ning vaevalt et läinud talve «suur rännak» — meiega kokku kolm gruppi korruga — piirkonna populaarsust oluliselt tõsta suudab. Seda toredam on teadmine, et oled koha ilka ära näinud. Ehk suudavad järg-

nevad read vahendada veidigi rajooni omapära ning Taga-Karpaatia plüsse-müüseid.

Päike säras ka siis, kui matka esimene tõusu lõpu kümnekonnas soojakraadis talvevarustust vähemaks koorisime. All, kõigest küllgedest mägedega piiratud, oli kobaraks koondunud Volovetsi linnake, ja taamal helkisid silmipimestavalt peaaeheliku läikima poleeritud jäävõlvjad. Sealte oleks pidanud kulgema meie planeeritud marsruut. Okeis. Mägedes valitseb lavinihoht, osa piirkonda on täielikult suletud ja kohalik kontroll-päastetust nullib marsruute. Rahhõvise jõudmise asemele kooskõlastab grupi juht Toomas Kangilaski TPI arvutuskeskusest uueks marsruudiks ringi Volovets—Mežgorje—Sineviri järved—Volovets. «Liikuda mõnda teid ja täita liikluseeskirju» — sellist kõlab päästetustuse korraldus, mis kutsub esile üldise elevuse. Kojusõidurongis, kui ehtne talimatik seljataga ja teedest võimalust mõõda kauge-male hoitud. Kuid lavinihooga tuleb tõsiselt arvestada. Pike-mat aega valitsev suur sula on teinud lumekitid nõlvadel ebapüsivaks ning need võivad omaeneses raskuse mõjulgi liikle-vele minna, rääkimata siis sel-

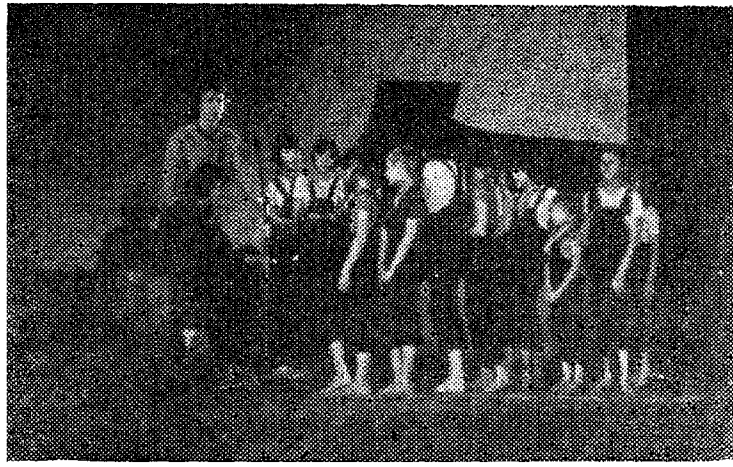
lest, kui suusajäljed lumekooriku läbi lõikavad. Eriti ohtlik piirkonnad olid marsruudist küll välja jäetud, kuid kord tuli meilgi nõlva raksatust kuuldes poolelt tõusult 1600 meetrisele tipule kõhku ümberpöörda teha ning vana teed alla tagasi minnes hinge kinni pidada. Püsima jäi!

Meie päikeselüüsi näib olevat esimene päevaga ammendatud. Järgneval radiiaalipäeval tuleb parajat vihma, ja nii pole viimase valgega telki tagasi jõudes küll hamba allgi kuiva kohta. See-eest oleme näinud Sipoti koske — vee võimtas paarikümne meetri kukkumine kaljusängis, küllgedelt palistatud jääkuhjatistega, ise peidus järskude nõlvade vahel. Vaatamisväärne ka laiemas mastaabis — seda tunnistab viimases otsas koseni trampitud mugav lai jalgrada. Komfort bussitouristidele?

Pärast radiiaalipäeva tuleb telk kokku korjata, jätkub põhimarsruut seljakottidega, ja nüüd algab ka õige ja põhjalik, matka lõpu kestnud tutvumine Karpaaside reljeefiga. Treppi, ikka ja jälle treppi, küll alla, küll üles mõõda lõpmatuna tunduvat (ja tegelikult absoluutkõrguselt ainult kuni 1600 meetri küündivat) tihedalt

ÜLIÖPILASBALL

KUIDAS OLI rahvusvahelise üliõpilaspäeva tähistamise ürituste raames teoks saanud seekordne ÜLIÖPILASBALL J. Tombi nimelises Kultuuripalees? Vastab Üliõpilasklubi sektori juhataja ANDRES PALUSTE:

21. novembril toimunud balli avasõnad olid meie komsomolikomitee ideoloogia sekretäri Ants Villilt. Esinesid vennad Tarmo ja Toomas Urb. Meeldivat elamust pakkusid tantsutüdrukud Reet Kaasiku juhendamisel. Osales ka meie kammerkoori kvartett.

Niipalju siis kontsertosast, mille kohaletulnud rahvas tülise aplausiga vastu võttis.

Diskor Raivo Raidami osale eelnes diskotantsude demonstratsioon, mille pakkus meie peotantsuring.

Edasi läks ball kogu publiku

kaastegemisel kuni tormilise lõpuni, kusjuures mõnel mehel oli dramine koguni nii tormiline, et haarati kaasa lisaks oma välisriietusele ka teise mehe jope. Kadunuks jäid ka ühed naistesaadad. Tudengliku, täpsemini ebatudengliku käitumise juurde tuleb arvata ka ühe ukse nn. mahajooksmine. Kui maja on täis ja pileteid rohkem ei ole, siis ei maksa ikka jõuga ka sisse suruda. Muudu võib juhtuda, et kultuuripalee keeldub meie edaspidi oma ruume ballipidamiseks andmast.

Aga muudu — see oli üks toredamaid balle üle hulga aja.

Kui keegi on ballituhinast jahtudes leidnud oma riietuse hulgast võõra jope või saapad, siis — Üliõpilasklubis ootavad õiged omanikud püüsil oma varanatukest.

SVEN ARBETI fotod.

Esimest korda tulid meie instituudis kokku noored spetsialistid, kes TPI-sse pärast kõrgkooli lõpetamist (kas 1977. või 1978. a.) tööle suunatud. Meil eksisteerib küll NTN — Noorte Teadlaste Nõukogu —, kuid pole organisatsiooni, kes tegeleks noorte spetsialistidega. Nimetatud nõupidamine oligi esimene omalaadne. On teada, et stažeerimiskohustus kehtestati 1972. a., kuid see puudutas rohkem tootmiskäitistesse läinud

noori spetsialiste, mitte niivõrd kõrgkoolidesse suunatud.

Nõupidamist juhtis õppeprorektor dots. B. Tamm, ettekanded tegid tootmisosakonna juhataja Asko Toomsoo ja kaadriosakonna juhataja Inna Kuzmina.

Miks on vaja stažeerimist? Selleks et aidata noorel spetsialistil töösse sisse elada. Asudes tööle tuleb tal osata luua koht oma töökollektiivis (tihti esimeses, kui on tegu päevase osa-

NOORTELE SPETSIALISTIDELE

konna lõpetanuga nagu enamasti), tuleb osata suhelda inimestega läbi saada. Tuleb teostada, mis mees sa oled, mida sa suudad, ja näidata, mida sinust võib loota. Pole ju hiljutise üliõpilase eesmärk mitte ainult tööd teha, vaid ka elus edasi jõuda.

Kõrgkoolis stažeerimise pikkuseks loetakse 10 kuud.

Stažeerimise stiimulid võivad olla nii moraalised kui materiaalsed. Kui pole teravat kaadri nälga, ei loeta otstarbekaks edutada noort spetsialisti enne 10 kuu möödumist. Hea stažeerimise eest võib instituudis käskkirjas tänu avaldada või aukirjaga ära märkida. Raskemini realiseeritav võimalus on noorte spetsialistide korteritingimuste parandamine.

I. Kuzmina tutvustas kokkutulnuile meie instituudi isikulist koosseisu. 1. oktoobri seisuga oli meil 9621 üliõpilast, s.h. päevaseid 5139, õhtuseid 2374 ja kaugõppureid 2108. Töötajate arv on meil 2159, s.h. 623 õppejõudu, kellest 61,3% omab kutset või kraadi. 60% töötajast on kõrg- või keskeriharidusega.

KERTU TAMMIK

SÕPRUSE TUGEVDAMISEKS

Viimasel ajal on komsomolikomiteel olnud tihedad kontaktid teiste kõrgkoolide tudengitega. Rahvusvahelisel üliõpilaspäeval saabus Helsingist meie üliõpilaspäevade delegatsioon. Mõõdund nädalal külastas TPI-d Praha Kõrgema Majanduskooli 3-liikmeline üliõpilaspäevade delegatsioon eesmärgiga süvendada sõpruse ja koostöösidemeid Praha Kõrgema Majanduskooli Sotsialistliku Noorsooliidu ja meie komsomolikomitee vahel.

Delegatsiooni Tallinnas viibimise ajal tehti kokkuvõtteid möödunud aasta tööst, pandi paika plaanid tulevikuks ning sõlmiti uus koostööleping. Läbirääkimiste käigus tegid mõlemad pooled terve rea huvitavaid ettepanekuid. Elavat arutelu põhjustas interrühmade kultuuri-programmi veelgi parem korraldamine.

Lühidalt lepingu tulemustest. 1979. a. märtsis sõidab 3-liikmeline TPI üliõpilaspäevade delegatsioon Prahasse sõlmima lepingut malevavahetuse kohta 1979. a. su-

veks. Samuti kutsuti meie esindajaid osa võtma 1979. a. suvel Prahas toimuvast teaduslikust konverentsist. Meie omakorda võtame rahvaste sõpruse päevadel vastu 2 üliõpilast Praha Kõrgemast Majanduskoolist. Pidevalt vahetame vastastikku huvipakkuvaid materjale. Aasta pärast aga kohtume juba uuesti Tallinnas.

Nädala jooksul tutvusid külalised meie instituudiga, vanalinnaga, külastati näitusi, osaleti rahvusvahelisele üliõpilaspäevale pühendatud ballil, kohtuti Interklubi liikmetega ning suviste malevakaaslastega.

Suhted kahe kõrgkooli üliõpilaste vahel on olnud pikaajalist ning kuigi Praha KMK on vaid üks nendest ligi poolestajast koolist, kellega meie komsomolikomiteel on sõprus- ja koostöösidemed, annab ta kindla panuse eri rahvusest üliõpilaste vahelise sõpruse tugevdamisele.

SYLVIA NEI TL-71

UUSI KOHTUMISI

Eelmine nädal tõi meie kinoklubisse külla Rumeenia kineastid. Nägime nelja nende filmi: 3 dokumentaal- ja 1 mängufilmi. Erinevus nende vahel ei olnud ainult žanriiline. Kui dokumentaalfilmid tõi meieni tükikese argipäevast Rumeeniat, eelkõige töötavat Rumeeniat, siis mängufilm oli puhtalt ajaviiteline, nn. western. Vaatajale sai selgeks, et hea võidab nagu ikka kurja, Metsikus Läänes loomulikult pärast pikka paugutamist. Arvatavasti tekitas «lehmapoiste» laskeosavus paljudel assotsiatsioonide varem nähtud Miklovanifilmidega. Kokku andsid need linoteosed põgusa mulje Rumeenia praegusest filmiproduktioonist.

Arvan, et sellised tutvused

vennasmaade nüüdisaja filmikunstiga on igati teretulnud. Küllap on paljudel klubiliikmetel veel meele hiljutine kohtumine Jugoslaavia filmimeestega ja nende sisukas-menukas spordifilmide programm.

Filmiklubis toimus möödunud nädalal veel teinegi üritus. Neljapäeval võidi katkenditena osa saada tummfilmi klassikast. USA režissööri David Griffith'i film «Murtud õied» ja Epsteini «Truu süda» (Prantsusmaa) esindasid 20-ndate aastate loomingut. Saalisolnud kuulasid huviga meie filmiajaloolase Veste Paasi selgitavat eelkõne taari. Mõlemad filmid olid lihtsa melodramaatilise süžeeaga, kuid oma aja parimate näitlejate (eriti käib see esimese katkendi kohta) meisterlik osatäitmine tegi tunded niivõrd ehtsaks, et see mõjus meilegi hingele. Üldmuljele lisas värvikust kindlasti ka klaverisaade.

Mõnevõrra imelikena tundusid küll hõredavõitu read saalis. Kas peljatakse oletatavat igavust? Niigi harvad kokkupuuted klassikaga ei tohiks igavald olla.

TOIVO KUUS TP-11

OMALOOMINGU KONKURSS!

20. oktoobri TP-s kuulutasime välja KIRJANDUSLIKU OMALOOMINGU KONKURSI. Täna alustame võistlustööde avaldamist. Tuleb meile kirjeldada oma tegevust, mis on varustatud märgusõna ja kinise ümbriku, mis sisaldab andmed autori kohta. Tähtaeg andselt 15. veebruar 1979. Tingimuste kohta täpsemalt vt. nimetatud TP-st.

Julgemalt asja juurde, kes veel pole alustanud!

BAM

Pole me küülikud-küünikud teedel, mis eluga mindud. Pole me tupikus tüürinud, halajaks vaevades vindund. Olemehedaks küürinud enesekindluse kindlust, ulmade padjule püürinud kõrgete lendude linnud, kindlal käel suikuma müürinud petlike indude indlust. Pole me mure allüürinud, kellele rõõm võoras rinnus, ega ka ohkavad lüürinud, kellele süda on pinnullus. Räägivad meistki kord ürikud, noortest, kes rajanud linnu.

Märgusõna «EH»

MIKS KA MITTE?

kõrge kuusemetsaga kaetud mäekülgi. Kitsad sätkorud, mille põhjas tavaliselt lahtine, lumesildadega kaetud oja, keegi liigendavad kogu maastikku ning muudavad otseliikumise kahe punkti vahel teotempoli-seks ja eeslikannatust nõudvaks. Seda suurem on rõõm pikkadest laugetest või ka vähemlaugetest nõlvadest, kus glisseerimistehnikaga kiirust sobivaks reguleerida piüdes (enamusele selle matka üks suuri avastusi) vähem või rohkem «pommilehtririkka» sõidu saab. Ilm on sompus, kogu ümbrus ähmaselt valge ning nõlva langust tunnetad ainult üha kasvava kiiruse ning maa külgetõmbejõu järsu suurenemise järgi; keegi tuhišeb mõõda ja sina üritad ennast jälle laiadele matkasuuskaadele vertikaalasendisse saada, vastu-punniv kott tülinaaks seljas. Vaated on ühtlaselt hallid, olgu siis tegu taeva ja taamal mäeküljel kõrguva metsa hele-dama või harvade külatareko-barate tumedama tooniga. On kummuline, kuidas värvid mõjutavad meeleolu. Ja millise avastusena võivad tunduda läbha halli uduvihma kumavad sügisest pruunikaskollased põõgilehed... Hüvitusest eel-nenu ja järgneva eest särab peaaehelikule tõusul päike, pak-

kudes haruldast vaadet edasisele teekonnale: järjest uued ja uued meie omast madalamad ahelikud, võimsast metsast tumehelised, pistilluke helkivalge laik meie tänaõhtust telki ootamas. «Kui siit pilve pii-rilt...». On juba matka viimane kolmandik.

Vahel tuleb sõita sekka ka jupp külateed. Eks siin Karpaatides nii ongi: kõik sobivama reljeefiga kohad teede-küladeks ära kasutatud, vahel ühe külla lõpp uue alguseks, ja igasugune otseminek tähendab trepinõlvu ja metsaseid ahelikke. Luitunud puurkarva tarede sekka ka üllatavalt erksavärvilisi: kollaseid, oranžikaid, sinakasroheliisi, kaetud väikeste rombikuju-liste plaadikestega. Mõnede ees madala ristilõõdu värvi-kirevad puukujud. XVIII sajandist pärit puukirik kiinkal, riipsild üle jõe. Heinakoormaga regesid vedavad hobused, teeäärtes aedikus lambad, tillukeses küla-poes müüakse õunu. Teepärimistele vastuseks pikad seletused, mille mõtet võib aimata üksikute vene keelele sarnaste

sõnade ja žestide põhjal. Ja jälle metsa. Müed lahutavad siin matkajat «tsivilisatsioonist» paremini kui kaugused.

Viimane sõdimine. Puu- ja oksanaadid veavad mõõda nõlva ukerdades ahju-puid ja küljealust kokku, telginaat tõstab enam-vähem horisontaalset plati ehitades hangesid paigast, kokanaadil läheb lõpuks ometi keema «kella-viie-tee». Mõnusaime heik õhtu jooksul: aurav teekruus pihkusid soojendamaks, otsid lõkke ääres suitsuvabama koha, ja üle tee ja tulepaiste pole sel hetkel maailmas midagi. Laagri illes-saamiseni kulub veel tund-paar tööd. Lõpuks on asi niikaugel, et võid lõkke ääres oma bahilli-nõõrid lahti sulatada ja telki ronida. Väljas on juba ammu kottpime, sees jagab kokanaat küünlavagel küdeva ahju pais-tel hermesuppi ja kõige pealmise kampsuni võib juba seljast võtta. Kõik see koradub küll õhtust õhtusse ja matkast matka, olgu tegu siis Koola või Karjala või Karpaatidega, kuid alati uute detailide ja variatsioonidega, ja nii mõnigi õhtu-meeleolu võib üllataval kombel mälusopis püsida aastate taha. Juba ongi kõik kümme hinge magamiskotis ja üheteistküm-

nes ahjuvalves, kui akki meenub: viimane õhtu ju ja pannkoogid veel tegemata! Ahjuvalve võtab asja tõsiselt ning kalalil ahju pealt aluminiiumkaunist hakkavad tulema maailma parimad pannkoogid neile, kes alles poolunes. Osa magavad juba sügavalt. Homme jõuame Volovetsi.

Selliselt möödus 7 tüdrukku ja 4 poisi — põhiliselt tipikate ja Konservatooriumitüdegitel tal-

vevaheaeg III kategooria suusamatkal. Taga-Karpaatias. Kuid käijaid ootavad ka teised matkarajoonid alates Lõuna-Eestist kuni Taimõri ja Siberini välja, ning kunagi pole liiga hilja alustada. TPI-s alustas suusamatkakool tööd 22. novembril ning jätkub järgmistel kolmapäevadel. Kõik hüvilsed on teretulnud ruumis III-309 kell 18.00.

MARI PLAKK Autori fotod.

